

CBSE
Marking Scheme – 2024-25
Class- X
ODIA (013)

General Instructions:

- a) The marking scheme carries only suggested value points for the answers.
- b) These are only Guidelines and do not constitute the complete answer.
- c) The students can have their own expression and if the expression is correct then marks be awarded accordingly.
- d) The candidates would be permitted to obtain photocopy of the answer Book on request on payment of the prescribed processing fee. All Examiners/ additional Head Examiners/Head Examiners are once again reminded that they must ensure that evaluation is carried out strictly as per value points for each answer as given in the marking Scheme.
- e) All the Head Examiners/Additional Head Examiners/Evaluators are instructed that while evaluating the answer books, if the answer is found to be total incorrect, (X) should be marked on the incorrect answer and awarded '0' mark.

1.

5x2=10

- (i) ଅବିଚଳିତ ଆଦର୍ଶ ଓ ଅତୁଳନୀୟ କର୍ମନିଷ୍ଠା ବଳରେ ତ୍ୟାଗୀଜନ ଲକ୍ଷ୍ୟପଥରେ ଆଗେଇ ଯାଇଥାଏ ।
- (ii) ଅନ୍ତରର ନିର୍ମଳଆନନ୍ଦ ପ୍ରାପ୍ତି ସମାଜପାଇଁ ନିରନ୍ତର ଭଲକାମ କରିବାର ପ୍ରେରଣା ଯୋଗାଏ ।
- (iii) କ୍ଷଣିକ ସଫଳତା ବା ବିଫଳତାରେ ପ୍ରଭାବିତ ହେବା ସାଧାରଣ ମଣିଷର ସ୍ୱଭାବ ।
- (iv) ସାମଗ୍ରିକ ସଫଳତାର ପ୍ରଭାବ ସୁଦୂରପ୍ରସାରୀ ଓ ଦୀର୍ଘସ୍ଥାୟୀ ହୋଇଥାଏ ।
- (v) ସଂକୀର୍ଣ୍ଣତାର ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱକୁ ଯାଇ ସାମୁହିକ କଲ୍ୟାଣ ଦିଗରେ ସମର୍ପିତ ହୋଇ ରହିଥିବାରୁ ତ୍ୟାଗୀଜନ ଆମର ଚିର ନମସ୍କାର ।

2. ଉପକ୍ରମ-1

1x6=6

ବିଷୟବସ୍ତୁ, ଶୃଙ୍ଖଳିତ ଉପସ୍ଥାପନା-3

ସୂକ୍ଷ୍ମ ଉଦ୍ଦାର, ନିଜସ୍ୱ ବିଚାର-1

ଉପସଂହାର-1

3. ସମୋଧନ-1 1x6=6
 ପତ୍ରଲିଖନର ଆନୁଷ୍ଠାନିକତା, ଶୈଳୀ-2
 ବିଷୟବସ୍ତୁ-2
 ପ୍ରତ୍ୟାଶା, ଉପସଂହାର-1
4. ଛନ୍ଦର ଲକ୍ଷଣ-2 1x4=4
 ଯତିପାତ ସହ ଉଦାହରଣ-2
5. 2x1=2
 (i) ଘରେ ଅଶାନ୍ତି ଉତ୍ପତ୍ତିଥିବାରୁ ମୁଁ ସଭାକୁ ଯାଇ ପାରୁନାହିଁ ।
 (ii) ତୁମେ ଭଲ ପଢ଼ିବ ଓ ଭଲ ଫଳ ପାଇବ ।
 (iii) ଯେହେତୁ ଅନ୍ଧାର ହୋଇଥିଲା, ସେହେତୁ ଉଦ୍ଧାର କାର୍ଯ୍ୟ ବିଶେଷ ଆଗେଇ ପାରିଲାନାହିଁ ।
6. 2x1=2
 (i) ଅରଣ୍ୟରୋଦନ-ରାବଣ ନିକଟରେ ସାତାଙ୍କର ଆକୃକ୍ତତା ଅରଣ୍ୟରୋଦନରେ ପରିଣତ ହୋଇଥିଲା ।
 (ii) ଭାଲୁ ଧରାଇବା-ନିଜର ସୁବିଧାପାଇଁ ଅନ୍ୟ ଜଣକୁ ଭାଲୁ ଧରାଇ ନିଜେ ଖସିଯିବା ବିବେକୀ ଲୋକର କାର୍ଯ୍ୟ ନୁହେଁ ।
 (iii) ପବନ ପରି ଧାଇଁବା-କିଏ ବିପଦରେ ପଡ଼ିଛି ଶୁଣିଲେ, ତା'କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାପାଇଁ ଲଳିତବାରୁ ପବନ ପରି ଧାଇଁଯାନ୍ତି ।
7. 2x1=2
 (i) ଯାତାୟାତ
 (ii) ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ
 (iii) ସୂର୍ଯ୍ୟୋପରାଗ
8. (i) ସଭ୍ୟତା ଓ ବିଜ୍ଞାନ-ବଂଶୀଧର ସାମନ୍ତରାୟ
 (ii) ମାତୃଭାଷା ଓ ଲୋକଶିକ୍ଷା-ଗୋଲୋକବିହାରୀ ଧଳ
- ବିଷୟ ଓ ପ୍ରାବନ୍ଧିକଙ୍କ ନାମ-1 1X5=5
 ବିଷୟବସ୍ତୁ-3
 ଉପସଂହାର-1

9.

3X2=6

- (i) ଧର୍ମାନ୍ତର ପରେ ଲୋକର ନାମ, ପଦବୀ, ଭାଷା, ଆହାର, ବ୍ୟବହାର, ବେଶଭୂଷା ଇତ୍ୟାଦି ବଦଳିଯାଏ ଏବଂ ସଂପୃକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି ଶେଷବେଳକୁ ଜାତୀୟତା ଭୁଲି ନିଜ ଜନ୍ମଭୂମିକୁ ମଧ୍ୟ ଅସ୍ୱୀକାର କରେ ।
- (ii) ମାନବ ଯେଉଁ ବୈଷୟିକ, ଶାରୀରିକ, ମାନସିକ ଓ ନୈତିକ ଉନ୍ନତି ଏବଂ ଜ୍ଞାନସାଧନ କରିଥାଏ ତାହାକୁ ଆମେ ସଭ୍ୟତା ଆଖ୍ୟା ଦେଇଥାଉ ।
- (iii) ଲକ୍ଷ୍ମନର କଣ୍ଠ୍ୟଚକ୍ରକୁ ବି.ବି.ସି. ସମ୍ବାଦ ପ୍ରଚାରକେ ଯେଉଁ ଭାବରେ ଉଚ୍ଚାରଣ କରାଗଲା, ତାହାକୁ ବିରୋଧ କରି ସ୍କଲୋଟରେ ମାସମାସ ଧରି ଆନ୍ଦୋଳନ ଚଳିଥିଲା ।
- (iv) ଉଡ଼ିଯାଇଥିବା ପକ୍ଷୀଦଳ ଅର୍ଥାତ୍ ପରିଭ୍ରମଣରେ ଯାଇଥିବା ସନ୍ନ୍ୟାସୀଙ୍କ ଭିତରୁ କିଏ କେତେବେଳେ ଫେରିଆସିବ, ତା'କୁ ଅପେକ୍ଷା କରି ସ୍ୱାମୀ ରାମକୃଷ୍ଣାନନ୍ଦ ମଠ ଛାଡ଼ି ବାହାରକୁ ଯାଇନଥିଲେ ।
- (v) ମାନବର ସମସ୍ତ ନୀତିକୁ ପଦରେ ଦଳିଦେଇ, ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱଶାସରେ ଧାଇଁ ଯେ ଆଭିଜାତ୍ୟ ଓ ଶାରୀରିକ ଶ୍ରମର ଦୀର୍ଘ ବ୍ୟବଧାନକୁ କମ୍ କରିପାରେ, ସେଭଳି ବ୍ୟକ୍ତି ଜୀବନ-ଯୁଦ୍ଧରେ ଦିଗ୍‌ବିଜୟୀ ବୀର ବୋଲି ପରିଚିତ ହୁଏ ।

10.

10x1=10

- (i) (B) ବସୁଧୈବ କୁଟୁମ୍ବକମ୍
- (ii) (C) ବିଦ୍ରୋହର ବହି
- (iii) (A) ଗତାନୁଗତିକତା
- (iv) (B) ବିଜ୍ଞାନ
- (v) (C) ଜୀବନ୍ତ
- (vi) (C) ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷା
- (vii) (D) ହିନ୍ଦୁ
- (viii) (D) ଛତ୍ରପତି ବିବେକାନନ୍ଦ
- (ix) (B) ଶରତଚନ୍ଦ୍ର ଗୁପ୍ତ
- (x) (D) ସେବା

11.

(i) ବନ୍ଦେ ଉତ୍କଳ ଜନନୀ-ଲକ୍ଷ୍ମୀକାନ୍ତ ମହାପାତ୍ର

1x5=5

(ii) ଜାଗ ବନ୍ଦନହରା- ଅନନ୍ତ ପଟ୍ଟନାୟକ

ବିଷୟ ଓ କବିଙ୍କ ନାମ-1

ବିଷୟବସ୍ତୁ-3

ଉପସଂହାର-1

12.

3x2=6

- (i) କାଳାନଳ ପ୍ରାୟ ବିକଶିତ ହୋଇ, ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କଠାରୁ ଶହେଗୁଣ ଅଧିକ ତେଜ ଧରି ପ୍ରଚଣ୍ଡ ପବନ ନିର୍ଗତପୂର୍ବକ ସିଂଘନାଦ ଅନ୍ତରୀକ୍ଷରେ ଆସି ବ୍ୟାସସରୋବର ତୀରରେ ଥିବା ଭୀମଙ୍କ ହସ୍ତକୁ ଆସିଥିଲା ।
- (ii) ବରୁଣଙ୍କୁ ପ୍ରସନ୍ନ କରିବାପାଇଁ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଅନାହାରରେ ରହିବା ସହ କୁଶଶେୟରେ ଶୟନ କରିଥିଲେ ।

- (iii) ଦୂର ଝରନାଦ ଓ ଝିଙ୍କାରିର ଝଙ୍କାର ନିଶୀଥ୍ଯନୀର ପ୍ରଭାବ ପ୍ରଋର କରୁଛି ।
- (iv) ମୁନି ମୁଖନିଃସୃତ ବେଦସ୍ବନ ଶ୍ୟାମବନ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ କରି ବୈକୁଣ୍ଠପୁର ତଥା ଅନନ୍ତ ଯାଏଁ ଲୟିଯାଏ । ଏହାକୁ ସରସ୍ବତୀଙ୍କ ବୀଣାଝଙ୍କାର ସହିତ ତୁଳନା କରାଯାଇଛି ।
- (v) କେତେ ତପସ୍ୟା ଓ ପୁଣ୍ୟବଳରେ କବି ଏ ଜନ୍ମରେ ଏହି ଦେଶକୁ ବୁଲିବାକୁ ଆସିଛନ୍ତି ।

13.

10x1=10

- (i) (B) ଡରଙ୍ଗ ଆକାରରେ
- (ii) (B) ବୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ
- (iii) (D) ବାପାଙ୍କର ସାନଭାଇ
- (iv) (B) କିଶୋରଚନ୍ଦ୍ରାନନ୍ଦ ଚମ୍ପୂ
- (v) (C) ସୁରଭି
- (vi) (A) ଜାତି ଉପଜାତି
- (vii) (C) ନଈ ସମୁଦ୍ରରେ
- (viii) (D) ଅଶ୍ଳେଷା
- (ix) (B) ରମ୍ୟ
- (x) (C) କଅଁଳ ପତର

14.

6x1=6

- (i) ଲେଖକ ଜଙ୍ଗଲ ରାଜ୍ୟର ଲୋକ ବୋଲି କହିଛନ୍ତି ।
- (ii) ଅରୁନକ ଆକ୍ରମଣରେ କଳିଙ୍ଗର ସାମାନ୍ତବାହିନୀ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଧ୍ବଂସ ହୋଇଯାଇଛି ।
- (iii) ଅଙ୍ଗଦ ଚଉଧୁରୀ ନାଳନ୍ଦା ବିଶ୍ବବିଦ୍ୟାଳୟର ଛାତ୍ର ।
- (iv) ମଣିଷ ଜାତିଟା ଅକୃତଜ୍ଞ ବୋଲି ନଟବରବାବୁ ଭାବିଛନ୍ତି ।
- (v) ବୈଶାଖ ମାସରେ ସକାଳ ଆଠଟା ବେଳକୁ ବି ବାହାରକୁ ଗୋଡ଼ କାଢ଼ି ହୁଏନାହିଁ ।
- (vi) ପୂରବୀ ମହାପାତ୍ରବାବୁଙ୍କ ଆଗରେ ବହିଟିକୁ ଟିକିନିଖି କରି ପଢ଼ନ୍ତି ।
- (vii) ପଦ୍ମତୋଳା ଗଣ୍ଡ ଉପରେ ମନ୍ଦିର ତୋଳା ହେବାକୁ ସ୍ଥିର ହେଲା ।
- (viii) ଧରମାକୁ ବଡ଼ଠାକୁର ସାହା ହେବେ ବୋଲି ସେ ତା' ମାଆକୁ କହିଛି ।